

VEČERNI LIST

Posamezna številka 60 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 60 vin.

Cene po pošti:

za celo leto . K 34—
za pol leta . K 42—
za četrt leta . K 21—
za 1 mesec . . K 7—

Za Ljubljano mesečno 7 K

Za inozemstvo mesečno 12 K—

Uredništvo in uprava:
Kopitarjeva ulica št. 6

Uredn. telefon štev. 50

Nova deželna vlada.

Ljubljana, 1. septembra. Novi poverjeniki so zasedli mesta odstopivših. Mesto poverjenika za notranje zadeve je prevzel vseučiliški profesor dr. Pitamic kot neustrankarska osebnost. — Socialno skrbstvo vodi sedaj dr. Goršič mesto obolenega dr. Ravniharja. Sodstvo je prevzel dr. Gregor Zerjav. Ostali poverjeniki so ostali na svojih mestih. Ta vlada je kompromisna. Toda k temu kompromisu krščanska delavska organizacija nikdar ni pritrčila. In lahko rečemo, da nikdar ne bo pritrčila, da bi delavske zadeve upravljali liberalci.

Krščansko delavstvo sedanjo vlado zre z nezaupanjem.

Kako ustanavlja D'Annunzio reško državo.

Z bodalcem in revolverjem.

Odkritje najetega morilca.

LDU Reka, 31. avgusta. (DKU) O organizaciji neodvisne Reke poroča Agence Havas: D'Annunzio je danes objavil besedilo ustave nove države, katero sta ustanovili mesto Reka in stoletja stara tradicija beneških otokov. Ustava se bo nanašala tudi na bližnje otoke, ki želijo pristopiti k novi državi. Svet obstoja iz zastopnikov vseh stanov ter sklepa gospodarske in druge zakone.

Trst, 31. avgusta. Današnji tržaški listi objavljajo načrt ustave, s katero hoče D'Annunzio ob proglasitvi neodvisnosti reške države osrečiti Rečane. Načrt je zmes najskejskega laškega imperializma in ruskega komunizma — zanika zanesljivo lastnino. O slovanski narodni manjšini sploh ne vodi računa.

Reško odposlanstvo, ki je nedavno prišlo v Rim, da pridobi italijansko vlado za D'Annunzijevo načrt neodvisne reške države, je po najlepših nadah naletelo na razočaranje. Ko je šlo za odločilni dogovor z Giolittijem, je ta nenadoma sporočil, da je odposlanstvo, da ga ne more sprejeti, ker mora odpotovati. Rimski listi komentirajo to dejstvo tako, da si hoče italijanska vlada v reškem vprašanju še nadalje ohraniti proste roke, to se pravi, da je pustila D'Annunzia zaenkrat zopet na cedilu. Giolitti pač noče reševati reškega vprašanja brez sporazuma z zavezniki in bodo morali Rečani zopet čakati na uspeh sestanka med Giolittijem in Millerandom, ki se vrši 12. ali 13. septembra t. l. v Aix les Bainsu.

Velikanska korupcija v laški upravi.

Trst, 30. avgusta. Iz Rima se poroča, da je bil na podlagi zapornega ukaza državnega pravdnika v Bassano Veneto aretiran ženijski polkovnik »vitez« Conti. Njegova aretacija je v zvezi s škandalozno korupcijo v upravi takomenovanih »osvojenih« pokrajin, kjer je državni

denar, namenjen v podporo beguncem in obnovo porušeni in poškodovani krajev kar na milijone izginal v žepih raznih velepatritotskih upraviteljev. Oblast je izdala odlok, s katerim se zaplenja imetje vseh v te škatle zapletenih ljudi.

Italijanski socialisti za sovjetsko Rusijo.

Trst, 30. avgusta. Italijanska socialna demokracija, ki so se ji večinoma pridružili tudi komunisti in anarhisti, je 29. avgusta priredila po celi državi manifestacijska zborovanja za sovjetsko Rusijo. Na vseh zborovanjih so sprejeli resolucijo, v kateri pozivajo italijansko vlado, naj nemudoma prizna sovjetsko Rusijo in obnovi z njo diplomatske zveze; ako bi vlada te zahteve proletarijata ne upoštevala, bo ta svoj namen znal doseči s silo.

Zborovanja v Trstu se je udeležilo 20—30 tisoč oseb. Govorili so: Alessandri, Passigli, Tuntar in Malatesta. Po shodu so orožniki in stražniki ostro razganjali

množico, vsled česar bi bilo kmalu prišlo do resnejših konfliktov. A posredovali so delavski voditelji in dosegli, da so nekaj aretiranih oseb izpustili. Nato so se ljudje mirno razšli.

Huje je bilo v Firenzi, kjer se je kraljeva straža spopadla z množico in se je streljalo na obeh straneh. Kot prvi je padel policijski komisar; razen njega sta bili ubiti še dve osebi, štiri pa težko ranjene. Ponoči se je zbral svet delavskih zvez in sklenil v znak protesta 24urno splošno stavko, kateri so se pridružili tudi tiskarji. — Tudi v Vicenzi so bili manjši nemiri. — Iz Milana tačas še ni poročil.

WRANGLEVE ČETE UNIČENE.

LDU London, 30. avgusta. (DunKU. — Wolff.) Ruski delegat Kamenjev je prejel brzojavko, po kateri so bili Wranglevi transporti, ki so se hoteli izkrcati na kubanskem ozemlju, popolnoma uničeni. Rdeče čete so jim odrezale zvezo, jih obkolile in uničile. Wrangel gospodari danes samo še na Krimu.

V MEZOPOTAMIJI.

LDU Pariz, 31. avgusta. (DunKU. — Havas.) Položaj v Mezopotamiji, kjer se energično agitira za sveto vojsko, se je nekoliko poslabšal.

Stavka v Tržiču pri Trstu.

Trst, 30. avgusta. V tržaških ladjedelnicah je izbruhnila splošna stavka, ker je tržaški civilni komisar, na pritisk fašistov, prepovedal delavsko zborovanje. Ladjedelniškemu delavstvu se je priključilo tu-

di delavstvo vseh drugih kategorij. Danes, v ponedeljek, se je stavka še razširila in se zatruje, da se raztegne na vso deželo. Delavstvo je pripravljeno stavkati, dokler ne dobi popolnega zadoščenja.

Rusija pod boljševiki.

Ljubljana, 31. avgusta. Iz Londona poroča brzojav, da je angleška delavska delegacija, ki je prepotovala Rusijo, objavila ravnokar svoje končno poročilo o sedanjih ruskih razmerah. Poročilo ostro kritikuje sovjetski režim in pravi, da je osebna svoboda ter svoboda govora in pro-

pagande skrajno omejena v vseh slučajih, kjer gre za sedanjemu stanju neprijazno mnenje. Delo se vsak dan strožje organizira. Ruski kmet je ostal socializmu tuj; omejuje se na to, da se pasivno pokori sovjetskim zakonom, pri tem je pa zelo dostopen protirevolucionarnim vplivom.

Bosansko pismo.

Sarajevo, 29. avgusta.

Od jugoslovenskih pokrajin sta Bosna in Hercegovina deželi kontrastov in nemogočnosti, deželi, ki sta bili in bosta kamen spodlitke v naši državi. Analiza tega dela naše države je zelo zanimiva in težka; tu so se srečevali vplivi Bizantinca in Rima in vplivi vzhodne ter zapadne kulture. V Bosni so se poturčili tisočeri jugoslovenskega ljudstva in ostali udani Islamu; za vernost in junaštvo pa so bili obdarovani od sultanov z različnimi in velikimi privilegiji. Ti privilegiji so ustvarili dva socialna sloja; na eni strani so bili begi-posesniki, ki so bili gospodarji, vojaki in privilegirani borilci za državo; na drugi strani pa so bili kristjani, »raja«, ki je z delom svojih rok vzdrževala državo in s svojimi žulji redila age-mohamedance. Ker je bil kristjan brezpraven, se je moral riniti skozi življenje na vse načine, lagal se je in hlinil, kakor je vedel in znal. Ta neizkrenost, laganje in hlinjenje se opaža v mestih, kjer so prišli kristjani s Turki v dotiko, še dandanes; na vaseh pa se te grde posebnosti ne opažajo tako in jih niti ni v toliki meri, ker je bil vaščan (seljak) daleč od age in ni občutil polne teže tega strašnega položaja. Posledica teh zelo nesrečnih razmer je velika nesolidnost meščanskega in vaškega prebivalstva. Gospodarski položaj bosanskega kmeta — če ga moremo tako imenovati — je imel za posledico polenelost; niti ni mogel priti do zemlje, ne samo, da ni bila njegova. V mestih se je razvil nesoliden stan trgovcev. Pa saj ni čuda. Ni bil izšolan niti obče, niti strokovno, poleg tega pa je delal, ko ni bil nihče sigurne svojega imetja. Danes je ta meščanski element, element »kasaba«, glavni vir, ki polni vrste naših političnih strank stare baže. To je politeligenca, ki je domišljava na svojo časnikarsko izobrazbo in z živim zanimanjem zasleduje pisanje naših sovinističnih listov, psuje na vse, z vsem je nezadovoljna, ne ve, kaj hoče, nego živi in preživlja stare stvari. Ni tedaj nerazumljivo, da je tak element sposoben za vse ekstremnosti in polaga vso svojo energijo v ono, kar je najlažje in najzanimivejše, v medsebojno psovanje in blatenje. Hrvat psuje Srba, Srb Hrvata, Mohamedanec pa, ki še ni narodno zaveden, na obadva. Tako prihajamo do onega, za Bosno in Hercegovino značilnega pojava: Vsako stvar gledajo z verskega stališča. Če kupi okrajni glavar v kakem srbskem mestu vžgalice v tobakarni Hrvatice, mu zamerijo »čaršije«, ker čaršija, ulica, kjer so nanizane trgovine, je odločilen faktor v našem političnem življenju.

V takem duševnem ozračju težko deluje še celo solidna in disciplinirana uprava, a še težje tako razruvana in neurejena, kakor je naša. Vi v Sloveniji si ne morete niti misliti uprave, kakršna je naša bosanska. Toda taka je naša uprava, in mi jo čutimo dan za dnem na svojih ledjih in v svojem žepu. Do skrajnih mej so razplamenele strasti v Bosni in vseh. To zgoraj opisano čaršijsko ozračje je dalo urednika protidržavnemu, protijugoslovenskemu listu »Srpska Zora«. Djordjo A. Čokorilo je bil ogleduh avstrijske vlade; plačal ga je zloglasni predstojnik bosanske vlade baron Pittner; dokazano mu je to. Dokazano mu je, da je bil vse prej ne-

go pošten; on je vodja, ideolog politike bosanskih in hercegovskih Srbov. Vam v Sloveniji se bo to zdelo čudno, a pri nas je kaj takega mogoče. V vsaki številki »Srpske Zore« napada Čokorilo državo na najgrši način, napada Hrvate, ne prizna države, očita javno kroni in vsem, da so »oskrunili grobove padlih Srbov za Veliko Srbijo«, ker on pozna samo njo in ne Jugoslavije. Njegov vpliv je tako velik, da oficirji-Srbi v naši armadi pod vplivom njegovih člankov preganjajo Hrvate, ne da bi to zaslužili; on vlada v politiki Bosne in Hercegovine. Naj navedem za ilustracijo primer, ki je popolnoma resničen:

Vzhodni okraj v Bosni in Hercegovini so polni razbojnikov in hajdukov. Med njimi sta bila tudi dva znamenita vojaška begunca Račić in Šiljegović, ki sta hercegovinska Srba. Ta dva navadna lopova in razbojnika sta med drugim umorila in oropala tudi nekega moža in ženo v spanju. Po dolgem času in trudu ju je oblast prišla. Preki sod ju je sodil in obsodil na smrt. Tu se je zgodil za vsako kulturno deželo nečuten škandal. Vsa srbska inteligenca v okraju se je dvignila na noge, pošiljala brzojavke regentu, ministrom in parlamentu ter protestirala, da se sodita »srbska mučenika in maščevalca«; vsa inteligenca, vsa društva in — sodnik. Krvnik je obesil obojega; po noči so sneli truplo obešenca in pevsko društvo tega okraja — imenuje se Kevesinje — je pelo pri tem srbsko kraljevo himno »Bože pravde«. Tako daleč je zašla politična zaslepljenost in vzgoja Čokorilova, da smatra navadne lopove in razbojnike za »mučenike«.

IZGREDI DUNAJSKEGA VOJAŠTVA.

LDU Dunaj, 31. avgusta. (ČTU) Danes dopolne je došlo do izgrediv pri dunajski »Volkswehr«. Oddelek vojaštva se je hotel samovoljno nastaniti v bolnišnici, ki se nahaja v vojašnici v Breitensee. V tej vojašnici je že bila svojčas nastanjena ljudska bramba, pred letom pa so jo izpremenili v otroško bolnico. Državni urad za vojaške zadeve je ukazal ljudski brambi, naj se odstrani, kar pa je vojaštvo storilo šele po četrtnem prekinjenju dela, ki ga je povzročil obratni svet.

Politične novice.

+ Ruski komunisti avstrijskim revolucionarnim socialistom. Leva struja avstrijske socialne demokracije, ki se imenuje »Delovna zveza revolucionarnih socialistov demokratov« je bila poslala na zadnji kongres komunistične internacionale v Moskvi brzojavni pozdrav, v katerem izraža svoje hrepenenje, da bi se ta čimprej zedinila s tretjo internacionalo. Nato je došel iz Moskve odgovor, ki pravi med drugim: »Ako je vaše hrepenenje po končni zmagi svetovne revolucije globoko in resno, potem morate v Nemški Avstriji izvrševati resno in sveto dolžnost: Voditi uničevalni boj proti tistemu delu nemškoavstrijske socialne demokracije, ki ga zastopajo reformistični socialistični izdajalci Renner, Bauer, Fritz Adler, Hueber, Tomšchik, Domes, da imenujemo le najbolj znane. Brezpogojno pretrgati zveze z reformistično socialno demokracijo in se združiti s komunistično stranko v Nemški Avstriji, boriti se v delavskem svetu za

AVSTRIJSKI KOMUNISTI SE UDELEŽE VOLITEV V PARLAMENT.

LDU Dunaj, 31. avgusta. (ČTU.) List »Rote Fahne« priobčuje Ljeningovo pismo na komunistično stranko v Avstriji, ki jo pozivlje, naj se udeleži volitev v narodno skupščino. Radi tega poziva bodo komunisti še tekom večera revidirali svoj sklep ter se bodo kot stranka udeležili volitev.

UKRAJINSKI KONGRES — NA DUNAJU.

LDU Dunaj, 31. avgusta. (ČTU.) Za 1. oktober je sklican na Dunaj narodni ukrajinski kongres, na katerem bodo zastopniki vseh ukrajinskih strank določili skupne smernice za splošno ukrajinsko politiko.

zmažo komunističnih zahtev. Ne izpovedi z ustinicami, ampak brezobzirno revolucionarno delo bo svetovno revolucijo v kratkem času dovedlo do zmage. Svetovna revolucija je edini cilj komunistov. Podreti hočejo na vsak način vse, kar je v tisočletjih zgradilo človeštvo. A na razvalinah se ne da živeti človeka vredno življenje. Zidati pa komunisti ne znajo, to so dokazali v Rusiji. Njihova svetovna revolucija je torej naperjena proti obstoju človeške družbe sploh. Vsak kompromis z njimi je nemogoč.

+ Razcep med hrvatskimi komunisti. Minulo nedeljo se je v Zagrebu vršil shod komunistične stranke, kjer so delali med seboj račune desničarji in levičarji. Shod je bil zelo viharen. Končno se je večina zborovalcev izrekla za radikalno strujo. Sklenili so, da bodo od dosedanjega vodstva zahtevali — blagajno.

Dnevne novice.

— Naši rekruti. Fantje, ki so v Avstriji že služili po cela leta, so morali sedaj v vojske zopet kot rekruti. Kako se jim godi, smo že poročali v pismu iz Splita. Danes naj poročamo o pismu, ki je došlo s Hrvatskega. Pripomnimo pa, da je takih pisem polno od vseh strani, znamenje, da povsod vladajo enako žalostne razmere. V omenjenem pismu se naš slovenski fant pritožuje posebno glede hrane ter veli: »Saj ima Jugoslavija dosti živeža, pa za nas se seveda v tem oziru nič ne brigajo. Skoro dva meseca sem že tukaj, pa nisem drugega videl kot vsak dan zjutraj prežgano »župo«, opoldne zopet župo, zvečer pa zopet župo. Malokdaj nam dajo kaj boljšega, n. pr. fižol, sladko repo, zelje itd. Pa ko bi bilo to vsaj nekoliko okusno. Pa je tako »spackano«, da niti svinje ne bi jedle. Mi pa smo se že skoraj privadili te »menaže«. Kuharje imamo tri, ki se odlikujejo posebno v tem, da je eden bolj umazan kot drugi. Eden je Arnavt, druga dva sta pa Srba. Vedno gre polno moštva v bolnišnico — vsled slabe hrane. Pa tudi drugače se nam Slovencem ne godi dobro. Upamo pa, da bo bolje, ko bo konec rekrutovanja, kar se zgodi v 10 dneh...« Tako je pismo, iz katerega smo pa še mnogo izpustili.

— »Boljša« družine v Trbovljah. Iz Trbovelj: Ko so v nedeljo korakali Orli skozi Vode na tabor v Zagorje in zvečer domov, jih je spremljala oz. zasledovala mladina, kolikor dosedaj znano, teh-le »boljših« družin s piskanjem, žvižganjem in psovanjem: Pleskovičev, treh Bergerjev, Porterjev, Letnikov, Kurašev.

— 10 vagonov sladkorja je dobila s Češkega zagrebška mestna aprovizacija. Razprodala ga bo konzumentom po 56 K kilogram, in sicer dobi vsaka oseba dva do tri kilograme.

— Razveljavljeni doktorati. Akademski senat zagrebške univerze je razveljavil doktorate dr. Franka, dr. Sachsa in dr. vil doktorate dr. Franka, dr. Sachsa in dr. Gagliardijs, ker so s svojim izdajstvom nad domovino prekršili prisego, da bodo varovali svojo akademsko čast. Ban dr. Laginja je ta sklep akademičnega senata potrdil.

— Razprava proti zagrebškim komunistom preložena. Ker je nenadoma obolel voditelj glavne razprave proti bivši dvajsetorici komunistov v zagrebškem občinskem zastopu, ki se je imela pričeti dne 30. t. m., se je razprava preložila na nedoločen čas.

— Po progi hoditi, ni dovoljeno. Železničar France Čad v Lazih je zapazil, da je šel Andrej Štefančič po železniški progi, vsled česar ga je opozoril, da po progi hoditi ni dovoljeno in mu je zapovedal, naj gre s proge. Štefančič je pa na to zakričal nad Čadom: »P... m... d...«, tukaj sem zmeraj hodil in grem tudi danes! in je sunil Čada od sebe ter se pripognil, hoteč pobrati kamen z namenom, da bi ga vrغل v njega. Čad je nato odšel na svoje službeno mesto, med tem ko je šel Štefančič naprej po progi. Štefančič se bo moral zato pred sodiščem zagovarjati.

— Tatvine v Kranju. V Kranju sta bila okradena hlapec Andrej Nastran in posestnika Josipina Pupi. Nastranu je odnesel tat obleke v vrednosti nad 3000 kron, Popiji pa konjski vajeti vredni 400 K.

— Avtomobil povozil in nevarno poškodoval je pri Bitnju v Bohinju 16 letnega ključavničarskega vajenca Ferdinanda Zgago. Šofer avtomobila je po nesreči hitro izpustil plin in se odpeljal naprej. Orožniki so ugotovili, da sta se z avtomobilom vozila ravnatelj in podravnatelj Jadranske banke v Ljubljani.

— Tatvine na Koroškem. Delavki Elizabeti Jamnik v Vetrinju je bilo ukradenih iz miznice 1042 nemško-avstrijskih kron. — V Vošnjici je bil ukraden Feliks Karliču 800 kron vreden panj.

— Ljuboznjlvi tast. Posestniku Josipu Paherju iz Zg. Borovlj je njegov tast Gašpar Pečnik ukradel s pašnika 6000 K vredno kravo in jo odgnal. Orožniki iz Ledenic so hitro izsledili kravo in jo zopet izročili pravemu lastniku. Ukradel je tudi

Pečnik Paherju samovprežen nov voz, vreden 600 kron in ga prodal za 300 kron.

— S svatovščine v Ambrusu. Ivan Perko je bil 25. avgusta na svatovščini v Ambrusu. Zvečer ga je pa v temi neznanec ustrelil v desno roko in ga ranil. Prepeljati so ga morali v ljubljansko bolnišnico.

— Iz zasede obstrelili so neznanca 31. avgusta ob 2. uri zjutraj v Sostrem Franceta Tome in ga nevarno na desni strani trebuha ranili.

20 dolarski cekin ukraden je bil Lovrencu Hrašovcu v Gradiškem pri Cirknici. **— Nesrečen nož se zopet pojavlja.** Dne 29. avgusta je sin kajžarice Josip Rus iz Kolenčev sunil z nožem v levo stegno 27 letnega Antona Rusa, na levo stran prsi pa njegovega 25 letnega brata Alojzija Rusa. Oba so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

— Obsojen tat. Peter Beden, pristojen v Trst, po poklicu mizar, predkaznovan že večkrat, je obtožen, da je v Viru svoji teti Katarini Beden pokradel razne stvari n. pr. rjuhe, odeje, blago, obleke itd. v vrednosti okoli 4000 K. Priznava vse. **— Leopoldina Žargi** pa je skrila vse to v Domalah na svojem domu, in potem je Peter Beden prodajal raznim ljudem te stvari. On pravi, da je bolan in da ne more delati, sirov je in zelo drzen. Pokradel je Beden Peter že svoji teti zelo mnogo, ne samo zdaj, temveč tudi v prejšnjih letih je bil večkrat kaznovan radi tatvine. Obsojen je bil Peter Beden na 4 leta težke ječe in po prenehanju zaporu pride pod policijsko nadzorstvo.

— Hud pretep zaradi kupčije za podrte mlaje. Fantje iz Tehovca, Anton in Janez Omejc, Anton in Franc Tehovnik in Japob Sodnikar so 22. avgusta napravili z Matevžem Šimicem v Trnovcu kupčijo za podrte mlaje. Po sklenjeni kupčiji so šli tehovski fantje prepevačjoč čez hribov. Sv. Katarine domov na Tehovec; med potjo na stezi v gozdu so pa napadli tehovske fante Matevž Janša, Franc Ločnikar, Alojzij Kalan in Franc Konjak, ki so delali na Konjakovi žagi. S skale so valili kamenje na fante in ena skala je priletela Antonu Omejcu na levo nogo. Omejec je padel v prepad, ostali fantje so pa zbežali. Omejca je prepelejal posestnik Tehovnik v ljubljansko bolnišnico. Napadalcu so pripovedovali, da so valili na tehovske fante kamenje zato, da se maščujejo, češ, da so jih prezrli pri kupčiji za podrte mlaje.

Ljubljanske novice.

lj Ljudski oder naznanja svojim igralcem in igralkam, da se vaja za igro »Sestra Beatrice« ne vrši danes zvečer, ampak jutri zvečer ob napovedani uri.

lj »Medicinci!« Rok za vlaganje prošnje za podporo je podaljšan do 10. sept. Po tem dnevu zdravstveni odsek prošnje ne bo več sprejemal. Tovariši, ki letos in skribirajo 1. semester, se vsled premajhnega fonda ne bodo mogli dosti vpoštevati. — Peršuh.

lj Tatvine v Ljubljani. Mesarici Mariji Novljanovi je bilo ukraden obleke in perila v vrednosti 4600 kron. — V Polakovi tvornici so našli ukradene podplate pri Ivani Z., pri Rozi R. in pri Mariji K. — Kolo vojaškega izvora je bilo zaplenjeno v Kolodvorski ulici trgovčevemu sinu Milanu Kh. — V predilnici, ki se zdaj podira, je bila ukradena 500 kron vredna 15 m dolga in 3 cm močna železna veriga. — Heleni Rogač v Kolodvorski ulici je bilo ukraden denarja in sicer 2 bankovca po 400 kron, 1 sto dinarski bankovec, 1 italijanski 100 lirski bankovec, 1 bankovec za 80 in 2 bankovca po 40 K. — Kontratinji Hildegardi Fabijani sta bili ukradeni 2 črni svileni krili, bela bluza, ženski dežni plašč, par belih nogavic in črna krilo. Oškodovana je bila za 3920 kron. — 3 cekini vredni 1800 kron so bili ukradeni Tereziji Troha v Novem Vodmatu.

lj Mi nismo tržaški fakini. Na javni poti v Rožni dolini je igralo več dorašlih dečkov fobal. Med njimi je bil tudi zasebni uradnik Jožef J.... Ker je prišel policijski stražnik, so prenehali igrati. Ko jih je stražnik opozoril, da na javnih cestah in potih ni dovoljeno igrati, je skočil gospod J.... pred stražnika in pričel kričati, da pod Avstrijo je policija lahko tako delala, zdaj pa ne bo. Ko je stražnik odšel, so igralci kričali za njim: »Mi nismo tržaški fakini!« Gospod J.... se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

lj Pred cerkvijo sv. Petra povozil je vojaški voznik 7 letno hčerko trgovskega potnika Milko Trele, katera se težko poškodovana zdravi v bolnišnici. Voznik ni znan, v vozu so sedele tri dame.

lj Kaj se vse lahko turistu zgodi. Nekje v Ljubljani so se na Komarjevo nedeljo zjutraj pričeli zbirati ljudje, kar se je čul rezež moški glas, ki se je kregal seveda nad domačimi ženskami. Ko je hudi mož prišel na cesto, so ga ljudje vprašali, zakaj se je razburjal, na kar je odgovoril: »Kaj bi se ne jezil; zdravnik mi je rekel, da moram k Sv. Katarini, ko pa hočem obleči svojo lepo turistovsko obleko, pa

vidim, da so sestre tako malo pazile na njo, da so jo moli snedli!«

lj Perila v vrednosti 1700 kron z monogramom F. Z. in B. Z. je bilo ukradeno Mariji Zupančič.

lj Cement ukraden je bil Andreju Černetu, stavbeniku na Cesti na loko. Tri vreče so tatovi odnesli.

Izpred porote.

TATVINA NA MEDVODSKI ŽELEZNIŠKI POSTAJI.

Dvorni svetnik Regally je v včerajšnji razpravi, katero je vodil z minuciozno formalnostjo angleškega sodnika spajajoč živahnost in duhovitost francoskega sodnika, ustvaril porotnikom podobo, iz katere so si ustvarili sodbo, katera je odgovarjala tudi pravnemu čustvovanju juristov. Zadeva sama: tatvina lanenega semena je bila sicer zelo dolgočasna, toda gospodu Regallyju se je posrečilo, da sta porotna klop in občinstvo z največjo napetostjo sledili razpravi, dasi je trajala od 9. dopoldne do pol 2. popoldne in od 4. do 11. ure 50 minut. ponoči. Sodba se je končno glasila po pravoreku porotnikov: Franc Jarc je bil oproščen; Josip Kopač je bil obsojen na 1 leto; Janez Jarc na 9 mesecev; Janez Jurčič na dve leti težke ječe in Miha Jurčič na 6 mesecev ječe. Ker take nizke kazni pred vojsko pred poroto niso bile navadne: 3 leta je bilo najmanj, kar je kdo dobil, je senat vedoč ali nevedoč demonstiral, ker o takih tatvinah pri nas še vedno sodi dragi in komplicirani aparat porotnikov, medtem ko so že povsod drugod take slučaje tatvin odkazali kazenskim senatom in tako razbrezali poroto, pred katero pač spadajo takzi in ne vsakdanji slučaji.

Danes je razpravljala porota pod predsedstvom nadsvetnika Vedernjaka, državno pravdnštvo je zastopal dvorni svetnik Trenz. Razpravljalo se je o dveh slučaji.

TATVINA MANUFAKTURE.

Pavel Ban in Viktor Podkrajnik sta bila enkrat predkaznovana. V noči na 5. marca sta pa ukradla tržaški trgovki Ivan Ostir, ki je donasala večkrat Matiju Hedžetu v Ljubljano manufakturno blago, 10 kosov manufakture v vrednosti 15.000 kron. Ukradeno manufakture sta tatova shranila pri Josipu Šusteršiču, gostilničarju v Zgornji Šiški, ki je sprva bil voljen kupiti blago in je tatovoma že izplačal na račun 1040 kron, toda ker se je kupčija razdrila sta prodala tatova 9 kosov manufakture v Zagrebu za 9000 kron, en kos pa pustila pri Šusteršiču, kjer ga je tudi policija našla in zasegla. Šusteršič se bo moral zato zagovarjati pred sodiščem. Ko je bil Pavel Ban v preiskovalnem zaporu, se mu je dovililo, ker je trdil, da leži njegova mati v bolnišnici, da je smel z jetniškim paznikom Andrejem Lebanom 8. aprila iti v bolnišnico. Komaj sta pa izstopila iz kaznilnice, je Ban zbežal po Miklošičevi in po Sv. Petra cesti, kjer je policijski stražnik Anton Zajc ustavil Bana in ga držal, dokler ni prišel paznik, s katerim sta ga odvedla v zapor nazaj. Med potjo je Ban zmerjal Zajca s »Hinterlandsverteidiger« in je proti njemu pljunil in je tudi zahteval od njega, naj ga izpusti in ker tega ni hotel storiti, mu je zagrozil, da mu bo že pokazal in nameril z nogo proti njemu, kakor da bi ga bil hotel suniti. Bana je zagovarjal dr. Tominšek, Podkrajnika pa dr. Oblak.

Porotniki so potrdili soglasno na nje stavljene dve glavni vprašanji, nakar je razglasil nadsvetnik Vedernjak sodbo, s katero je bil obsojen.

Pavel Ban na 5 let in Viktor Podkrajnik na 2 leti težke ječe.

Ko je Ban zapustil po sodbi porotno dvorano, je pogledal po občinstvu in rekel porogljivo se smehljajoč: »V Maribor grem!«

Nato je pričela porota razpravljati o sledečem slučaju:

TATVINA PRI DRUFOVKI.

Veletrgovec Alojzij Drufovka ima svoje skladišče na »Balkanu«. Meseca marca je bilo v njegovo skladišče dvakrat vlomljeno in so tatovi odnesli prvič 2 bali manufakture v vrednosti 8000 kron, drugič pa 4 bale manufakture vredne 16.000 kron. Rus Jakob Aleksjenko rojen leta 1895 v Streleckem, Gubernija Ruska, je priznal, da je obakrat vlomil v Drufovko vo skladišče in sicer prvič s Francetom Peternelom iz Škofje Loke, drugič pa z Alojzijem Spacapanom iz Ozepljana. Franc Peternel je z nekim Josipom Štrukljem izvršil 13. marca tudi tatvino v Stajah pri Igu v škodo Martina in Marije Štrukelj. France Peternel in Jakob Aleksjenko sta pa tudi priznala, da sta okoli 3 tedne pred aretacijo tako lenarila in ogrožala ljubljance, ker sta samo s tem živela, kar sta prikradla.

Peternela je zagovarjal dr. Grablovič, Spacapana dr. Valjavec, Aleksjenka pa dr. Wurzbach.

Ko je vprašal nadv. Vedernjak Aleksjenka, zakaj ne gre v Rusijo nazaj, je odgovoril: »Boljševizma se bojim!« nakar je g. Vedernjak rekel: »Kajne, pri nas ste rajši, da kradete,« kar je povzročilo veliko veselost.

Ob zaključku »Večernega lista« se je razprava še nadaljevala.

RUSKO-POLJSKI BOJI.

LDU Dunaj, 31. avgusta. (DunKU.) Ukrajinska brzojavna agentura je dne 30. t. m. ob osemnajstih zvečer prejela iz Tarnova sledečo brzojavko: Dne 26. t. m. je armada ukrajinskega generala Pavlenka pričela z novim sunkom pri črti Halicz-Jezupol in Niznjirev. Pavlenko je naperjal svoj sunek proti Dnjestru, pri čemer je dospela naša konjenica na obeh straneh reke Strype v ozemlje Buczac. Odbili smo ponovne sovražne napade južnega krila, ki je ogroženo s hrbitne strani. Vzhodna Galicija in ozemlje južno od Dnjestra je očiščeno boljševikov. Položaj na ukrajinski fronti je trajno zelo ugoden.

LDU Dunaj, 31. avgusta. (DunKU.) Ukrajinska brzojavna agentura je sprejela iz Tarnova naslednjo brzojavko: Vlada ukrajinske republike je sklenila z zastopnikom kubanske republike, ki je došel v Tarnov, zvezno pogodbo. Ukrajinska republika in republika Kubana s črnim morjem se obojestransko priznavata za suvereni republiki. Obojestransko sta se republiki obvezali, da se bosta podpirali v boju za samostojnost v političnem, gospodarskem, finančnem in vojaškem oziru. Nadalje sta se obvezali, da ne bosta sklepali nikakih pogodb, ki bi bile naperjene proti enemu izmed obeh kontrahentov. Pripravljajo se vojaške in finančne konvencije. Zvezna pogodba določa tudi parlamentarno ratifikacijo po obeh republikah.

LDU Moskva, 30. avgusta. (Brezlično.) Frontno poročilo z dne 30. t. m.: V bližini Wolkovijska smo zasedli celo vrsto krajev 15 do 30 verst jugovzhodno od Bialystoka, pri čemer smo zaplenili mnogo vojnega materiala, med drugim tudi nekaj oklopnih avtomobilov in mnogo vojniš ujetnikov. Pri Brestu Litovskem se bijejo boji krajevnega pomena. Pri Wladimiru Wolskijem smo zavzeli mesto Belz. Pri Lvovu in pri Przemyslanu se bijejo ljuti boji, ki potekajo ugodno za nas. Tudi pri Orjehovu smo imeli veliko uspeha.

LDU Königsberg, 31. avgusta. (Wolff) Poljaki so včeraj zasedli Suwalki. Boljševiški izvidni oddelki so vkorakali v Sorkolko in Narew. — General Budieny proučira dalje kljub žilavemu odporu Poljakov, Vzhodno Lvova za boljševike uspešni boji.

GRKI PROTI TURKOM.

LDU Carigrad, 30. avgusta. (DunKU.) — Havas.) Grki so zasedli Uşak. Sovražnik je izgubil veliko ujetnikov in strojnico.

BOGATI GOLJUF.

LDU Dunaj, 1. septembra. (DKU.) Na podlagi policijske preiskave v stvari goljufij v enzerfeldski tvornici za municijo so bili aretirani generalni ravnatelj Gustav Tomola, ravnatelj Adolf Connard, Oton Schinke in Josip Bregant, upravitelj Friderik Bradl ter nekaj oseb, ki so v zvezi s to zadevo, med njimi upravitelj tvornice municije v Wöllersdorfu Stefan Sagadin.

DOLGOVI DRŽAVNE ŽELEZNICE.

LDU Ljubljana, 30. avgusta. Obratno ravnateljstvo južne železnice javlja dodatno k svoji zadnji objavi: Ker je državna železnica poravnala le del svojega dolga in s tem še niso odstranjene težkoče za prihodnje mesece, je južna železnica odredila, da stopi frankturna obveznost in ukinjenje predumov pri povzetjih in posiljkah na postajah državnih železnic kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev šele 15. septembra t. l. v veljavo.

Razne novice.

r Žene v volilnem boju v Ameriki. V volilnih bojih, ki so se sedaj spet pri volitvi predsednika Združenih držav z vso silo vneli, igrajo žene važno vlogo. Tudi v prejšnjih bojih so se odlikovale s posebnimi volilnimi metodami in je še mnogim v živem spominu, kako so pri zadnji volitvi predsednika pozvali republikanci v boj celo Devico Orleansko. Mlada dama v viteški opremi je jahala čilega konja po volilnih okrajih in je povsod govorila v znesenih besedah za izvolitev kandidata svoje stranke. Druga propagatorka (seveda tudi na konju) je prepevala pesmi na čast Rosewelta. Največji uspeh je pa dosegla agitatorka, ki je hodila od vasi do vasi z medvedom, ki je vlekel iz skrinjice črke in jih tako skladal, da se je bralo kandidatovo ime.

Odgovorni urednik Jože Rutar.
Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.
Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.

Širite »Večerni list«!